

Legoblokjes creëren een nieuwe werkelijkheid

Recensie

Wiggele Wouda

Het zit wel goed met het schrijverstalent in Fryslân de komende jaren. Dat mag je met overtuiging concluderen na de voorstelling *Toen rijst nog jong was* geproduceerd door Meeuw uit Leeuwarden.

Vijf jonge schrijvers uit Fryslân (Iris Dicke, Rinske Dolstra, Tidde van Mourik, Iris Dicke, Fardau Nijboer en Benthe Borsboom) hebben in een coproductie met Explore the North teksten geleverd die professionele acteurs vervolgens verbeelden in een erg onderhoudende, volwassen voorstelling. Want als je echt niet in de gaten dat hun teksten afkomstig zijn van vijftien- tot zeventienjarigen.

De onderwerpen waarover de jonge auteurs hebben geschreven liggen allemaal rondom het thema van het onmogelijke. En dan niet zozeer wat (nog) niet verwezenlijkt kan worden à la science fiction, maar ze stellen meer existentiële vragen rondom het ouder worden. Zoals niet realistische verwachtingen die je jezelf als jongere oplegt en onhaalbare (levens)wensen, bijvoorbeeld de wens dat David Bowie nog in leven zou zijn. Óf - nog eenvoudiger - vragen over het wensdenken dat je ouders eindelijk eens inzien dat iets echt werkelijk is

gebeurd zoals jij het aan hen hebt verteld.

Maar hoe dan ook: de auteurs tonen feilloos het gebruik van vrijheid en creativiteit die literatuur hun biedt. Op het toneel in de Westerkerk, gewoon een rood vloerkleed dat het speelvlak verbeeldt; de wereld waarin het romantische en perfecte geluk ver

verwijderd is, ook al dragen de drie heren keurige driedelige Dickens-kostuums en zijn hun dialogen zedig afgemeten. Zodra je denkt dat ze een normaal gesprek voeren, een normale dialoog, een normale monoloog of een vertrouwde ontwikkeling van een alledaagse gebeurtenis vertellen, word je gedurende het spel in elke situatie weer

geconfronteerd met een bijna dystopische ontwikkeling.

Tot werkelijkheid gebracht

Of het nu om een relatie gaat met Rijst als een persoon met wie je veel van gedachten wisselt of dat je een (illusionair) afspraakje hebt met iemand die te mooi is om waar te zijn; het zijn scènes uit een utopisch

leven dat niet bestaat maar dat in je hoofd eenvoudig tot werkelijkheid wordt gebracht, hoe onwerkelijk, vals en dwaas ook. De acteurs slagen er in deze 'jonge' literatuur indringend in verhouding te brengen tot wat theater vermag te zijn: een speelhoek waar woorden als Legoblokjes een nieuwe wereld creëren.

De enige kanttekening is dat de

Acteur Rik Witteveen in de voorstelling *Toen rijst nog jong was*.

De onderwerpen waarover de jonge auteurs hebben geschreven liggen allemaal rondom het thema van het onmogelijke

verhalen wel heel erg braaf zijn. Ze hadden wel wat meer geëngageerd mogen zijn, meer inclusiviteit mogen vertonen en meer mogen schuren tegen het menselijk (jeugd) geweten. Maar dat is een literaire uitdaging die de jonge auteurs kunnen aangaan in hun veelbelovende toekomst.

▶ *Toen rijst nog jong was*, een coproductie van Meeuw en Explore the North, Westerkerk Leeuwarden, 60 bezoekers